

STICHTING RADIOGEMEENTE

PREKENSERIE JAARGANG 60 NR 16

Schriftlezing:

GENESIS 5 : 22 – 24

WANDELEN MET GOD

DOOR A.H. AGTEREEK

Gehouden op

2 november 2014 in de

Pauluskerk te Oegstgeest

Zoals u weet is het vandaag een heel bijzondere zondag. De zondag met de naam Allerzielen. Dat komt een klein beetje uit de rooms-katholieke hoek. Ik moet u zeggen: ik heb er nooit veel voor gevoeld om daar ook maar enige aandacht aan te besteden. Maar ik heb later ontdekt dat, zowel de mensen als ik, het toch wel fijn vinden wanneer sommige namen op die dag worden genoemd.

Nu ben ik alleen maar gastspreker, maar als ik denk aan Allerzielen, dan denk ik aan drie personen. Ik denk in de allereerste plaats - en dat is al heel lang geleden - aan dominee Toornvliet, waardoor dit werk is ontstaan. Helaas is het werk wat teruggelopen, omdat er veel ouderen zijn overleden en omdat heel veel ouderen 's avonds niet meer op straat durven. Dominee Toornvliet heb ik natuurlijk goed gekend. Toen ik jong was, stond hij in Bloemendaal en ik stond in Haarlem. Het is bijna niet te geloven dat wij samen nog enkele diensten hebben gehad in de Grote Kerk van Haarlem, de Bavo. Volgens de krant stond er dat er tweeduizendvijfhonderd mensen waren. Dat is bijna niet te geloven in deze tijd. Maar ik moest aan ds Toornvliet denken, een markante figuur. Hij was al een stuk ouder en ik vond het vaak moeilijk om met hem te spreken in een kerkdienst, omdat ik enorm tegen hem opzag. Dat is eigenlijk zo gebleven. Hij was ouder, hij kon het beter, dacht ik.

Een tweede persoon waaraan ik moest denken, dat is aan zijn zoon, Leo Toornvliet, die voor de Radiogemeente heel veel werk heeft verzet en die mij regelmatig belde of ik ergens wilde spreken in Oegstgeest of in Den Haag en altijd een heel bemoedigend praatje had. Vorig jaar waren wij op zijn begrafenis. Ach, wij weten het, er komt een moment van afscheid nemen.

De Radiogemeente was gezegend met een vaste voorganger uit Urk, Klaas de Boer. Ook hij werd plotseling uit het leven weggerukt. Ook een markante figuur. Op de begrafenis van Leo Toornvliet hadden wij een afspraak gemaakt, Klaas de Boer en ik. Wij zouden samen nog eens even gaan praten. Wij kenden elkaar niet goed. Maar van dat praten is nooit meer wat terechtgekomen.

Zo ben ik terechtgekomen bij deze tekst uit Genesis 5: "Enoch wandelde met God." Dit waren mensen, weliswaar met fouten, tekorten en gebreken, zoals iedereen, maar het waren mensen die op een heel bijzondere wijze wandelden met God.

Zo wil ik vanavond een paar dingen zeggen over dat wandelen met God. Stel voor dat wij een soort huiskring zouden hebben of een celgroep, wat je tegenwoordig in allerlei kerken vindt, en ik zou de vraag aan u gaan stellen: Wat is nu precies wandelen met God? Ik ben ontzettend benieuwd wat voor antwoord ik zou krijgen. Ik las een poosje geleden in Visie, een blad van de EO, een artikeltje van ds Arie van der Veer. Ik heb het even opgeschreven. "Met God wandelen lijkt mij moeilijker dan God volgen. Volgen heeft een heel groot voordeel. Hij gaat voorop. Die ander kent de weg. Hij maakt als het ware de weg vrij. Als je wandelt, dan moet je gelijke tred met iemand houden. Je loopt niet te snel en niet te langzaam. Je loopt met even grote stappen of met even kleine stappen. Volgen is makkelijker dan wandelen."

Ik denk dat hij misschien wel een klein beetje gelijk heeft. Wat is nu precies wandelen met God? Ik heb een aantal antwoorden op papier gezet. Ik sla wat over, omdat ik niet alles kan behandelen. In de allereerste plaats is wandelen met God wandelen in gemeenschap. Ik vind het zo belangrijk om dit te zeggen. Onze God is een God van gemeenschap, een God van fellowship. Dat vind je door heel de Bijbel heen.

Ik sprak vanmorgen in een kerk in IJmuden en er stond in die grote hal een prachtige tabernakel. Heel groot. De moeite waard om naar te kijken en er zelfs een aantal preken over te houden, hoewel ik daar maar twee keer per jaar kom. Als die tabernakel gebouwd wordt, zegt God in Exodus 25: "Zij zullen Mij een heiligdom maken, opdat Ik temidden van Mijn volk kan wonen." God is niet een God van heel ver weg ergens in de hemel. God wil wonen temidden van Zijn volk.

Ik weet dat dit een mysterie is. God is in de hemel. Waar die hemel dan precies is, daar kan niemand een antwoord op geven, denk ik. Maar God is ook temidden van Zijn volk. God woonde temidden van Zijn volk in dat Heilige der Heiligen. Daar zongen wij vroeger van in de kerk: "Daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen en leven tot in eeuwigheid."

Dat vind je namelijk ook in de kerk. U zult ongetwijfeld wel eens preken gehoord hebben uit het boek Openbaring, waar Jezus zeven briefjes heeft geschreven aan diverse gemeenten. Dan staat er in dat eerste en tweede hoofdstuk, dat Hij wandelt temidden van de zeven gouden kandelaren. Er staat gelukkig bij: "En de zeven gouden kandelaren zijn de zeven gemeenten." Jezus Christus heeft maar één verlangen om te wandelen temidden van Zijn gemeente. Dat is dus heel dichtbij.

Ik kan mij voorstellen dat er mensen zijn die zeggen: "Voel je dat? Hoe beleef je dat?" Ik geloof dat wij dat mogen ervaren als wij onze liederen zingen, als wij onze Bijbel lezen. Dat mogen wij ervaren door dat geweldige mysterie van de Heilige Geest. Hij is present. Hij is aanwezig. Hij wandelt temidden van de kandelaren, Hij is temidden van de gemeente. Hij wil geen God, geen Heiland zijn van heel ver weg, onbereikbaar, maar Hij wil een Heiland zijn van heel dichtbij.

Als Paulus erover nadenkt, dan zegt hij iets heel bijzonders aan de kerk van Korinthe. "God heeft ons geroepen." Stel voor dat ik nu zou stoppen en ik zou aan u vragen: Waartoe heeft God ons geroepen? dan kreeg ik allerlei antwoorden. Goede antwoorden, maar niet de beste antwoorden. Iemand zou misschien zeggen: "God heeft ons geroepen om te dienen." Dat is een heel goed antwoord. "God heeft ons geroepen om te getuigen." Dat zegt de Bijbel ook: "Gij zult Mijn getuigen zijn." "God heeft ons geroepen om elkaar

lief te hebben en niet alleen elkaar, maar zelfs je vijanden.” Allemaal hele goede antwoorden. Maar Paulus schrijft: “Gij zijt geroepen tot gemeenschap met Zijn Zoon Jezus Christus.” En dat is heel wat anders.

Ik ben ervan overtuigd, als wij beseffen dat God ons heeft geroepen tot gemeenschap met Jezus, dan komt vanuit die gemeenschap voort: dienen en liefhebben en getuigen. Noem al die heerlijke dingen of al die moeilijke dingen maar op die er zijn. God heeft ons geroepen tot gemeenschap met Zijn Zoon Jezus.

Ik zei laatst tegen mijn vrouw: “Als ik weer predikant van een kerk zou worden, dan zou ik het heel anders doen.” Ik zal u ook vertellen waarom. In Marcus 3 vers 14 staat: “Jezus stelde er twaalf aan.” Let op dat tweede zinnetje: “... opdat zij met Hem zouden zijn.”

Een poosje geleden preekte ik in een van de dorpen rondom Rotterdam. De kerkenraad zei: “Wij zijn zonder predikant, de pastorie staat leeg, zou u nog niet een of twee jaar bij ons willen komen?” Mijn hart zei ja, mijn hoofd zei nee en mijn vrouw schreeuwde het uit: “Nee toch?!” Daar heeft ze ook gelijk in. Het is niet simpel om een kerk, een gemeente te leiden. Vooral tegenwoordig niet.

Ik zou het anders doen. “Hij stelde er twaalf aan, opdat zij bij Hem zouden zijn.” Wat heb ik een tijd moeten besteden aan preken maken, aan bijbelstudies, maar bovenal aan kerkenraadsvergaderingen. Wat werd er geleuterd van hier tot Tokio. Onvoorstelbaar! Over punten, over kommaatjes. Ik moest op bezoek bij mensen die 65 jaar waren geworden. Dat was eigenlijk helemaal niet nodig. Dan zaten daar familieleden die nergens aan deden en burenen. Dan zei mijn vrouw: “Je moet toch met die mensen gaan bidden.” Ik had dan het zweet in mijn handen. Ik dacht: wat moeten die burenen en wat moeten die familieleden die niet geloven nu wel denken? Wat moet ik hier in hemelsnaam doen? Soms had ik er twee op een dag: ’s morgens een moorkop en ’s avonds een tompouce. Onvoorstelbaar. Wat heb ik daar een tijd aan besteed.

Het waren geen slechte dingen, maar als ik weer dominee van een kerk, een gemeente zou worden, dan zou ik zeggen: “Broeders, ik wil heel veel dingen doen, maar dit doe ik niet meer. Dit is afgelopen. Ik doe wat belangrijk is. Ik ga naar mensen toe die waarachtige nood hebben. Een man die zijn vrouw moet missen, een vrouw die haar man moet missen. Ouders die een zoon of een dochter moeten missen. Mensen die stervende zijn. Daar wil ik naartoe en niet naar al die dingen die zo onbelangrijk zijn.” Ik heb het gehad in een gemeente, dat iemand bij de deur tegen mij zei: “Wij krijgen nooit bezoek.” Ik zei: “Maar u hebt toch zes keer ouderling die en die gehad?” “Ja, ja, die wel, maar u niet.” U weet hoe het gaat. U komt allemaal uit de kerk. Ik zal u ook vertellen hoe het komt dat ik kaal ben geworden. Omdat ik zoveel jaar dominee ben geweest.

Wij zijn geroepen om gemeenschap te hebben met Zijn Zoon Jezus. En als je gemeenschap hebt met iemand, dan praat je, dan communiceer je met iemand. Als ik vanavond thuis kom, zal mijn vrouw vragen: “Hoe was het vanavond in de Regenboogkerk? Hoe zong het koor vanavond?” “Heel erg mooi. Weliswaar niet uit Oegstgeest, maar uit Lisse...” De mensen die mij kennen weten dat ik af en toe even een grapje maak, even de mensen moet prikkelen.

Ze zal ook direct tegen mij zeggen: “Ben je moe, lieverd? Wat wil je drinken? Wil je wat eten?” Mijn vrouw is ontzaglijk lief voor mij. Wij hebben contact met elkaar. Wij converseren met elkaar. En als je fellowship hebt met Jezus, dan converseer je met Hem. Daar hebben wij één woordje voor, een heel klein woordje en dat is: gebed. Er is een prachtig lied in de bundel van Johan de Heer: “Neem tijd om te bidden en spreek dikwijls met God.” Ik denk, als wij echt weten wat dat inhoudt, dan doen wij dat ook.

U zult allemaal wel eens gehoord hebben van die heel bijzondere man: Anne van der Bijl. Hij heeft een boekje geschreven: “Tijd voor helden.” Daarin plaatst hij tegenover elkaar twee woorden: het woord *relatie* en het woord *religie*. Bij het woord *relatie* zet hij het woord *gemeenschap*, *contact* en bij het woord *religie* plaatst hij *godsdiens*t. Er zijn ontzaglijk veel religieuze godsdienstige mensen, die geen relatie hebben met de Here God. Relatie zit aan de binnenkant en religie zit aan de buitenkant.

Het heeft alles te maken met *kennen*, met God kennen. Misschien is het goed om dat een keer te vertellen. Toen wij op school waren zeiden wij: “We kennen onze Duitse woordjes.” Of: “We kennen onze wiskunde, onze meetkunde.” Wat een vreselijke vakken waren dat.

Maar het woord *kennen* in het Nederlands is altijd *kennen met je hoofd*, met je verstand. Het Bijbelse woord *kennen* is altijd een *kennen met je hart*. Dat is wat anders. Als ik tegen u zeg: “Ik ken mijn vrouw,” dan bedoel ik niet: ik weet hoe zij er uitziet, een mooie vrouw met mooi wit haar - u heb ons wel eens zien lopen in Sassenheim, daar doen wij wel eens boodschappen, ook wel in Lisse. Maar dat is niet *kennen*. Ik weet dat zij mij zo kent, dat zij direct zegt: “Jij hebt wat meegemaakt, er is iets niet in orde met je. Wat is er gebeurd?” Wij kennen elkaar: zij kent mij en ik haar.

Misschien mag ik u een grapje vertellen. Ik preekte een half jaar geleden op de Veluwe. Mooie kerk, veel mensen. Daar komen nog veel mensen. Mijn vrouw stond buiten op het kerkplein op mij te wachten en ze stond te praten met een oudere dame. Ik kwam naar buiten, liep op mijn vrouw af en dat oude dametje zei tegen mijn vrouw: “O, bent u de vrouw van de dominee? Uw man is wel heel erg uniek, hè?” Mijn vrouw zei: “Dat kun je wel zeggen.” Ha, ha... Dat klonk in mijn oren niet zo positief, maar ik begreep haar wel. Zij vindt mij soms ook een beetje vreemd. Ik vertel soms dingen vanaf de preekstoel die een ander niet zou zeggen. Zij kent mij door en door. Dat is *kennen*. Niet een *kennen met je hoofd*, met je hersenen, met je kop, maar een *kennen met je hart*.

Zo mogen wij de Here God kennen. Ik zeg daar heel eerlijk bij: dat is altijd nog “ten dele”. Wij kennen Hem vanuit dit wonderbare, mooie Boek, dat eigenlijk mijns inziens toch te weinig wordt gelezen en wij kennen Hem door de Persoon van Jezus Christus en wij kennen Hem door de Heilige Geest. Wij kennen Hem. Het gaat om een relatie.

Ik ben wel eens bang dat wij een soort LAT-relatie hebben met God: Living apart together. Laten wij oppassen dat het geen LAF-relatie wordt: Living apart forever. Het gaat om die geweldige relatie. God is een God van gemeenschap.

Vanaf mijn jonge jaren toen ik dominee werd tot op dit moment heb ik het zo intens beleefd helemaal aan het einde van de dienst. En ik denk dat heel veel mensen denken als dat gebeurt: nu is de dienst afgelopen, wij zijn klaar, wij mogen naar de koffie of naar huis. Maar ik heb het zo intens beleefd als je je handen mag opheffen en tegen de mensen mag zeggen: “Ga nu naar huis en de genade van onze Here Jezus en de liefde van God de Vader en de gemeenschap van de Heilige Geest is met u allen.” Dat betekent niet: het is het einde van de dienst, dit is eigenlijk voor mijn gevoel het hoogtepunt van elke kerkdienst en samenkomst. Ik heb dat al beleefd vanaf mijn jonge jaren.

Mijn ouders waren geen gelovige mensen. Mijn grootmoeder wel. Die woonde op een prachtig hofje in de Amsterdamse Jordaan. Elk weekend was ik bij haar en sliep ik dan achter haar in de bedstee. Als jongetje van zes jaar ging ik met haar naar de kerk, de mooiste

kerk misschien wel van Nederland: de Westerkerk met de veel bezongen Westertoren. Van die preken zal ik toen niets hebben begrepen, maar de Psalmen spraken mij aan. En ik was onder de indruk van dat grandioze orgelspel. Maar dan kwam het einde als die dominee daar stond met die toga, zoals ik nu en zei hij tegen de gemeente: "De genade van God en de liefde van Jezus en de gemeenschap van de Geest zij met u allen." Dan kromp ik als het ware ineen. Ik herinner mij dat ik toen al tegen oma zei: "Dat wil ik ook worden." En ik ben het geworden. En ik vind het verrukkelijk om het te blijven doen, misschien tot mijn laatste adem.

Wandelen met God is wandelen in gemeenschap.

Wij hebben een lied gezongen. Ik heb dat heel bewust uitgekozen. Wandelen met God betekent niet altijd dat je de wind in de rug hebt of dat alles je voor de wind gaat. Wandelen met God is zoals we het gezongen hebben: "Nader, mijn God, bij U zij steeds mijn bee. Zij 't levenspad soms ruw, gaat Gij maar mee." Het levenspad kan soms ruw, kan moeilijk zijn. Dat weten wij maar al te goed. Dat weten de mensen die onder mijn gehoor zitten en de mensen die op de kansel of het podium staan. Het levenspad kan soms heel erg ruw, heel erg moeilijk zijn.

Maar wat is het dan verrukkelijk als je naast Iemand mag wandelen en als die Iemand tegen je zegt: "Nu gaan wij door een donkere tunnel, maar aan het eind van de tunnel daar is weer licht." Wandelen met God, dat is werkelijk leven in intieme gemeenschap met de Heer. Dat wens ik de mensen in de kerken waar ik kom zo van harte toe.

Ik zal nog één onderwerp noemen. Wandelen met God is ook wandelen in overwinning. Je wandelt met de grote Overwinnaar. De geweldige Blumhardt had een lijfspreuk: Jesus ist Sieger. Jezus is Overwinnaar. Ik geloof dat wij tegen elkaar mogen zeggen. Hij die aan onze zij is, is Overwinnaar.

Er staat een prachtige tekst in de Bijbel, die eigenlijk in Evangelische- en in Pinksterkringen verkeerd wordt geciteerd. Daar zeggen ze: "Wij zijn meer dan overwinnaars." Dat is niet waar. Dat staat er niet in de Romeinenbrief. Daar staat: "Maar in dit alles - en dan komt er een ontzettend naar rijtje: verdrukking, vervolging, honger, naaktheid, gevaar, het zwaard, de dood - maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaar...." En dan komt: "... door Hem die ons heeft liefgehad."

Wij zijn overwinnaar, maar daar gaat wat aan vooraf: in dit alles. En daar hebben wij allemaal op de een of andere manier mee te maken. En er volgt wat: ... door Hem. Het zijn kreten geworden. We moeten vaak boven onszelf uitschreeuwen. Ik hou niet van kreten. Ik hou van deze geweldige Bijbeltekst.

Ik weet niet hoe het vanavond met mijn gehoor zit ter rechter- zowel als ter linkerkant. Het is niet gemakkelijk. Misschien gaat u door een diep dal. Misschien lijkt het een beetje op Psalm 23: "Al ga ik door een dal van diepe duisternis..." Dat zou best kunnen. "... ik heb toch niet te vrezen, want U bent bij me. Heer, laat mij, laat mij Uw gemeenschap ervaren."

En je kunt elkaar erbij helpen.

Ik ga eindigen met een voorbeeld van hulp. Er was een vrouw stervende een paar maanden geleden. Haar familie zei tegen mijn vrouw en mij: "Wij hebben zo'n idee dat moeder niet kan sterven. Ze stelt niets meer voor, nog maar 35 kilo door die vreselijke ziekte. Kunt u er misschien wat aan doen?" Wij zijn geen artsen of toverdokters, wij zijn nuchtere mensen. Die nacht zijn mijn vrouw en ik samen naar het ziekenhuis gegaan. Zij lag apart en wij hebben samen alleen maar die hele nacht heel stil en heel zacht wat liederen gezongen uit de bundel van Johan de Heer, uit Glorieklokken, wat bekende Psalmen.

En die vrouw werd op deze manier zo ongelooflijk rustig, dat wij tegen elkaar zeiden voordat we weer een nieuw lied namen: "Nu gaat het gebeuren, - de ademhaling werd minder - we gaan nog een lied zingen: Welk een Vriend is onze Jezus, die in onze plaats wil staan, welk een voorrecht dat ik door Hem altijd vrij tot God mag gaan." We zongen juist het vers: Ben ik zwak, belast, beladen, en het lied was nog niet uitgezongen, toen gaf zij de laatste adem. Heel rustig ging zij heen.

Wij kunnen elkaar helpen om in die wonderlijke gemeenschap met God te komen. Dat hoeft helemaal niet spectaculair. Wij hoeven niet te stampvoeten, niet te schreeuwen. Wij hoeven niet met slogans aan te komen, wij kunnen dat heel rustig doen.

Wandelen met God, dat is wandelen in gemeenschap met de Here. En je zult ervaren hoe vaker je dit doet, des te beter leer je Hem kennen, al is het altijd nog ten dele. Maar je zult wel ervaren: ik word door Hem gekend. Amen.